

Continuen els acomiadaments dels lingüistes de RTVV/Canal 9

El fracàs lingüístic de Canal 9

Al contrari que altres televisions autonòmiques amb patrimoni lingüístic i cultural propi, Canal 9 no ha pres mesures per a la normalització lingüística al País Valencià ni per dinamitzar la indústria àudio-visual pròpia.

La política lingüística de Ràdio Televisió Valenciana / Canal 9, ha decebut gran part de les expectatives que es van originar en un primer moment amb la creació d'una televisió autonòmica al País Valencià.

El naixement de l'ens televisiu tenia com a principals objectius la promoció d'una indústria àudio-visual pròpia i la utilització del nou mitjà de comunicació per promoure el desenvolupament i l'ús del valencià en tota la població.

Però a hores d'ara no s'ha aconseguit cap dels dos objectius. La indústria àudio-visual no ha estat potenciada, ja que la producció pròpia de la televisió és escassíssima, amb el consegüent perjudici a les empreses productores i les pel·lícules cada vegada es doblen menys al valencià, fet que perjudica unes empreses que es van crear guiant-se per unes expectatives de treball que havia donat Canal 9.

Una gran part de les empreses de doblatge ha entrat en crisi a causa de la manca d'ofertes de treball, ja que tota la infraestructura que es va crear en un principi es troba per sota de les seues possibilitats de producció.

En un primer moment va haver-hi una forta pressió per part de grups nacionalistes d'esquerra perquè la televisió valenciana fóra totalment en valencià. Al començament es va pensar que s'aconseguiria que a poc a poc tota la programació es fera en valencià, però a mesura que ha passat el temps, en comptes d'augmentar-se la programació en valencià el que s'ha fet és reduir-la a una proporció gairebé a la inversa: d'un 80% de la programació que en un principi es feia en valencià i un 20% que es feia en castellà, s'ha arribat, aproximadament, a un 20% en valencià i un 80% en castellà.

Pel·lícules que en un primer moment s'havien doblat i emès en valencià, s'han tornat a passar mesos després en castellà.

El doblatge s'ha reduït a termes realment preocupants, actualment només es

doblen dibuixos animats, documentals i, rarament, alguna sèrie. Fa molts mesos que aquestes empreses no han tingut encàrrecs per doblar llargs metratges. Responsables de l'ens diuen que s'ha augmentat la producció en valencià, però inclueixen els informatius en aquestes dades, tot i que en l'estatut de creació de RTVV es deia que no s'havien de considerar com a producció pròpia.

Les infraestructures que aquestes empreses havien creat pensant en unes expectatives d'augment progressiu del treball en valencià, es troben moltes vegades per sota de la seua capacitat. Si Canal 9 no canvia la seua política lingüística moltes d'aquestes empreses desapareixeran, ja que només podran sobreviure algunes de les més grans, les que tenen major potencial econòmic per aguantar les èpoques en què no tinguen treball. Les més petites no ho suportaran i tancaran. Tota la inversió que es va fer en tecnologia punta ha estat en gran part desaprovada. S'ha creat una infraestructura que no ha estat alimentada. Algunes de les sales de doblatge estan desocupades i per poder aguantar la major part de les empreses s'encarreguen també del doblatge en castellà. La mateixa RTVV ha demanat a aquestes empreses el doblatge de llargs metratges en castellà que, normalment, es fan en col·laboració amb altres televisions autonòmiques de parla castellana, ja que així es redueixen els costos de manera considerable, fins i tot s'arriba a una quarta part del que seria el doblatge de la mateixa pel·lícula en valencià, ja que es reparteixen les despeses.

El que no s'arriba a entendre és que pel·lícules que ja estan doblades i en un primer moment es van emetre en valencià, s'han tornat a passar mesos després en castellà, amb l'excusa de la major audiència que suposadament s'obté amb la programació en castellà.

Això està demostrat que no és veritat. L'audiència d'una determinada pel·lícula no depèn de la llengua en què està dobla-

da, sinó de la qualitat o la comercialitat del film. Un exemple: les hores en què es va emetre *Karate Kid* en valencià, Canal 9 va tenir més audiència que qualsevol altra de les cadenes televisives.

Responsables de doblatge han expressat la seua estranyesa per aquesta situació, ja que asseguren que la qualitat del doblatge valencià d'algunes pel·lícules és molt bona i que fins i tot supera, de vegades, la versió en castellà, com és el cas de *La força de la tendresa* o *Únic testimoni*.

I no solament això, sinó que moltes vegades es passen pel·lícules de la primera època de Canal 9, quan la qualitat dels doblatges encara no havia arribat a l'actual, per tal de tenir un argument per passar pel·lícules en castellà, ja que així poden dir que el nivell de doblatge en valencià no és bo. D'aquest manera es crea una imatge dolenta del sector i es desconcerta el públic, que identifica la mala qualitat de les pel·lícules amb el doblatge en valencià. En canvi ara hi ha bons professionals, actors que han tingut una evolució que no ha estat reflectida en les pel·lícules que Canal 9 ha triat per emetre. Passen en valencià les pel·lícules de pitjor qualitat i doblatge i en castellà les que per comercialitat o qualitat tindran major nivell d'audiència.

Diuen aquestes empreses que recórrer als temes econòmics o d'audiència per justificar el doblatge en castellà és una excusa no creïble, ja que l'esperit d'una televisió autonòmica no es basa ni en el nivell d'audiència ni en el d'ingressos que genera, sinó que està creada com a mitjà de difusió amb caire principalment cultural, i en canvi existeix el perill que es convertesca en una alternativa a les televisions privades, amb la consegüent comercialitat i manca de qualitat en els continguts.

Alguns comenten que la solució hauria de ser que la Conselleria de Cultura fóra la que donara diners a RTVV en forma de subvenció, com una mena de suport de la Generalitat valenciana a la llengua.

Amadeu Fabregat.

RAFA GIL

Algunes de les empreses de doblatge s'han negat a fer declaracions, adduint que en aquests moments estan conversant amb Canal 9 i els podria perjudicar fer qualsevol tipus de comentaris. La major part de les empreses han demanat que no se les anomeni per evitar possibles represàlies per part de l'ens. Es queixen de la manca d'unitat que hi ha

entre les empreses, que, com que actuen de manera individual —no hi ha cap associació que les integri—, no poden fer força per por que prenguen mesures contra ells.

Algunes empreses es queixen que hi ha una certa discriminació entre elles, ja que donen el major nombre d'encàrrecs a determinades empreses i a les altres

molt pocs, encara que el nivell de qualitat és bastant similar.

El gerent d'una d'aquestes empreses ha comentat que, si hi haguera hagut més demanda, totes les empreses haurien tingut més oportunitats d'arribar a un millor nivell de qualitat. La major part coincideix i diu que és una qüestió política el que hi ha darrere de tota la castellanització de la televisió, i acusen el PSOE de dependre totalment del centralisme de Madrid.

Moltes empreses es mostren desil·lusionades, decebudes per l'incompliment de les expectatives originàries. Lamenten també que no hi haja cap protesta popular en contra d'aquesta situació, ni des del carrer, ni de les institucions o els intel·lectuals per demanar que RTVV es convertesca en una veritable televisió autonòmica.

La constant agressió de l'ens televisiu a la llengua es manifesta de forma brutal en els assessors lingüístics que han estat despatxats, com a represàlia contra tots els que l'any passat s'oposaren a la llista que Amadeu Fabregat va traure prohibint una determinada sèrie de paraules per considerar-les massa *catalanistes*. Aquests comiats van començar fa dues setmanes amb la no renovació del contracte a un dels assessors, Francesc Esteve, i ara s'ha fet el mateix amb Daniel Pérez. Aquesta és la tònica que s'espera que continue en la mesura en què vagen finalitzant els contractes.

Els lingüistes es queixen de la política d'ambigüitat del PSOE, que "d'una banda demana la reacció del món de la cultura contra l'analfabetisme del regidor de Cultura de l'Ajuntament de València, Vicent González Lizondo", i de l'altra "sembla que el fomenta amb actituds tan calculadament híbrides com l'actual persecució a Canal 9".

Però malgrat tota aquesta situació, manifesten les seues esperances que el director de la recentment creada direcció general de Política Lingüística, Jesús Hugueta, "no done suport a aquesta política de represàlies i coacció".

Els lingüistes han fet públic un comunicat en què demanen la readmissió de tots els assessors despatxats, que la Televisió Valenciana siga íntegrament en valencià, que es paralitzen els acomiadaments als correctors, i, sobre tot, que es recuperen els objectius amb què es va crear Canal 9, que eren la normalització lingüística i cultural, la dinamització dels mitjans audiovisuals valencians i la creació i potenciació d'una indústria que cobreisca les necessitats del sector.

Maribel López